

Huvudman

Linköpings kommun
utbildningsforvaltningen@utb.linkoping.se

Beslut

Datum 2024-12-17

Dnr SI 2024:6318

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av Ulleviskolan anpassad grundskola i Linköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den **17 mars 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck samt utredning om särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck

1. Se till att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i elevernas utbildning i årskurs 1–6. Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska framgå i vilka sammanhang, till exempel i vilka ämnen eller ämnesområden och årskurser, samt på vilket sätt kunskapsområdet behandlas i elevernas utbildning. (Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar)

Utredning om särskilt stöd

2. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – ska rektorn starta en utredning. Förutom att starta utredningar för de elever som befarsas att inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning ska rektorn också se till att starta utredning av särskilt stöd för de elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till

rektorn under perioden den 17 december 2024 till och med den 7 mars 2025 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. (3 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun en anmärkning avseende brist rörande frånvaro. Linköpings kommun ska senast den **17 mars 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att vårdnadshavare informeras samma dag vid ogiltig frånvaro samt att huvudmannen informeras när en utredning om frånvaro har inletts.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6318) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Ulleviskolan anpassad grundskola i Linköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ulleviskolan anpassad grundskola följer gällande bestämmelser om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, utredning om särskilt stöd samt frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och elevhälsan och genom lektionsobservationer mellan den 18 och 19 november 2024 samt genom en digital intervju med rektorn den 25 november 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvarostatistik på individnivå för innevarande termin samt skriftliga individuella utvecklingsplaner och omdömen från läsåret 2023/24 samt dokumentation av extra anpassningar.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtning från rektorn samt av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande under elevernas skolgång i årskurs 1–6. Detta görs bland annat genom återkommande teman som framgår av elevhälsans så kallade årshjul och genom skolans värdegrundsarbete.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår dock att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i elevernas utbildning i årskurs 1–6. Av intervju med lärare framgår att skolan saknar en plan för hur lärarna ska genomföra undervisning inom detta område. Några lärare uppger att de behandlar kunskapsområdet spontant i samband med annan undervisning men att det inte finns någon plan för att säkerställa att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i elevernas utbildning i årskurs 1–6. Samtliga lärare uppger att det är svårt att prata med eleverna om hedersrelaterat våld och förtryck. Elevhälsan uppger likaså att det inte genomförs någon strukturerad och regelbunden undervisning i detta kunskapsområde. Dock uppger elevhälsan att frågor kopplade till området hanteras spontant om det uppkommer i samband med annan undervisning. Rektorn uppger att skolan inte arbetar återkommande och strukturerat med området hedersrelaterat våld och

förtryck. Diskussioner förs med eleverna när de ställer frågor om området men enligt rektorn är det svårt att hitta material gällande hedersrelaterat våld och förtryck för elever i anpassad grundskola.

Rättslig reglering

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgra22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag)

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår vidare att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. (Lgra22, 2.2 Kunskaper)

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgra22, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att återkommande i utbildningen behandla kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Tillsynen visar att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck varit eftersatt och inte behandlats återkommande i elevernas utbildning i årskurs 1–6. Skolinspektionen bedömer dock att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande under elevernas utbildning i årskurs 1–6. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannens arbete med kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck inte uppfyller författningarnas krav.

Utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtning från rektorn framgår att ingen elev är anmäld för utredning av behov av särskilt stöd och att rektorn inte har startat någon utredning för behov av särskilt stöd denna termin. Vidare framgår att skolan har en rutin för arbetet med särskilt stöd. Av rutinen framgår att om en lärare, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befarar att en elev inte kommer uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas ska läraren anmäla eleven till rektorn. Utredningsarbetet ska ske skyndsamt och skrivs i skolans digitala system av lärare tillsammans med personal från elevhälsan. Av kompletterande information från huvudmannen framgår att utredningsarbetet består av dels en pedagogisk kartläggning, dels en pedagogisk bedömning.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att en anmälan för utredning om behov av särskilt stöd till rektorn kan ske via antingen en muntlig kontakt med skolans specialpedagog eller via ett skriftligt formulär som skickas till specialpedagogen. Av intervjuerna framgår vidare att det finns en elev på skolan som är anmäld för utredning av behov av särskilt stöd men som rektorn ännu inte har startat utredning för.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartlägningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns minst en elev som är anmäld till rektorn men inte utredd för

behov av särskilt stöd trots att ett sådant utredningsbehov finns. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att helt, eller under en viss tid, bli utan det särskilda stöd en elev har rätt till.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Linköpings kommuns verksamhet vid Ulleviskolan anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck samt utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Linköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att vårdnadshavare alltid informeras samma dag vid ogiltig frånvaro. Det sker dels genom att lärarna registrerar närvaro och frånvaro vid skoldagens början i ett digitalt system och vid ogiltig frånvaro går då ett automatiskt sms hem till elevens vårdnadshavare. Dels sker det genom att skolans personal alltid söker kontakt med elevens vårdnadshavare via telefon om eleven inte är frånvaroanmäld.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever med en frånvaro som överstiger 10–15 procent på en månad bedöms ha en upprepad eller längre frånvaro. Vidare framgår att lärare, elevhälsan och rektorn är eniga i att det är obehövligt att utreda upprepad eller längre frånvaro vid exempelvis läkarbesök eller kända sjukdomstillstånd. Slutligen framgår att lärare anser att det är lärarna själva som ansvarar för att starta en frånvaroutredning. Elevhälsan anser däremot att en frånvaroutredning startas av elevens mentor eller någon från elevhälsan. Rektorn uppger att det är elevhälsan som startar en frånvaroutredning.

Av skolans frånvarostatistik för läsåret 2023/24 och för innevarande termin fram till den 15 november 2024 framgår att 10 elever under föregående läsår hade en total frånvaro som översteg 20 procent. Under innevarande termin, fram till den 15 november 2024, har 13 elever en total frånvaro som överstiger 15 procent. Av informationsinhämtning från

rektorn framgår att det under de senaste 12 månaderna inte har startats några frånvaroutredningar.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan har några elever med längre och upprepad frånvaro men där skolan inte har startat några frånvaroutredningar trots att de inte har bedömt det som obehövt att starta frånvaroutredningar. Lärare och elevhälsan uppger att skolan har många elever med hög frånvaro som beror på elevernas hälsotillstånd. Lärare uppger att åtgärder för att minska frånvaron kan vara att ha nära kontakt med elevernas vårdnadshavare, en anpassad studiegång eller att göra en orosanmälan. Rektorn uppger att vissa åtgärder har satts in för att få tillbaka elever till undervisningen men rektorn kan inte uppge om åtgärderna är korrekta eller inte eftersom skolan inte utrett elevernas frånvaro.

Av skolans frånvarorutin framgår att när en frånvaroutredning startats i skolans journalsystem, anmäls frånvaron automatiskt till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning (7 kap. 2 och 3 §§ skollagen).

Av skollagen framgår att om en elev i anpassade grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte anses obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att det också är viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro. Det framgår vidare att regeringen anser att Skolverkets allmänna råd (om att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan) är tydliga när det gäller dokumentation vid frånvaro. Det är vidare av vikt att huvudmannen får kännedom om omfattningen av upprepad eller längre frånvaro utifrån sitt ansvar. Det finns skäl för en rektor att snarast informera sin huvudman när en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro har inletts för att huvudmannen ska kunna agera därefter. Detta moment är inte avsatt att

vara betungande. Det räcker till exempel med att skicka ett mejl till huvudmannen om att en utredning har inletts. (Prop. 2017/18:182 s. 61–63)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att göra en frånvaroutredning om en elev har upprepad eller längre frånvaro. Tillsynen visar visserligen att skolan vidtar vissa insatser vid elevers skolfrånvaro, men frånvaroutredningar har inte inletts för samtliga elever som skolan bedömt har en upprepad och längre frånvaro. Avsaknaden av frånvaroutredningar riskerar att leda till att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte sätts in i rätt tid, alternativt inte sätts in alls.

Tillsynen visar att när skolan startar frånvaroutredningar så anmäls även frånvaron till huvudmannen, vilket är förenligt med skollagens krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Linköpings kommuns verksamhet vid Ulleviskolan anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med att utreda upprepad eller längre frånvaro. Utredningen visar dock att det pågår ett arbete på skolan för att öka elevernas närvaro genom olika typer av insatser och åtgärder. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Linköpings kommun en anmärkning.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Christina Thorsélius

Föredragande
Signerat av: Christina Thorsélius